

Vaalistrategiana rasismi

ALIO

Benita Heiskanen

Donald Trump aloitti kesäkuussa 2015 vaalikampanjansa leimaamalla meksikolaiset maahanmuuttajat rikollisiksi ja raiskaajiksi. Presidentin uusnativistinen retoriikka, joka ammensi maahanmuuttajien ja uskonnollisten ryhmien mustamaalaamisesta, on sittemmin määrittänyt hallinnon poliittista ohjelmaa laajemmin.

Aiempien nativististen liikkeiden tavoin Trumpin hallinnon pyrkimyksenä on ollut hankaloittaa maahanmuuttajien integroitumista Yhdysvaltoihin. Nativistien perustavoitteena on ollut myös estää vähemmistöjen edustajien pääsy poliittisiin tehtäviin.

Valkoisen talon vihapuheesta on tullut viimeisen kolmen vuoden aikana arkipäivää. Solvauksen kohteeksi ovat pääty-

neet mustat jalkapalloilijat, meksikolaistaustainen tuomari ja edesmenneen muslimitautaisen sotaveteraanin vanhemmat.

Kahden vuoden välein järjestettäviä kongressivaaleja pidetään mittarina siitä, miten kansalaiset puntaroivat hallinnon toimintaa. Marraskuussa 2018 pidetyissä välivaaleissa presidentin puolue koki rökäletappion, kun edustajainhuoneen demokraatit saivat yli 10 miljoonaa ääntä enemmän kuin republikaanit. Historiallisesta vaalivoitosta puhuttiin pikemmin ”tsunamina” kuin ennalta toivottuna ”sinisenä aaltona”.

Kongressin edustajainhuoneeseen valittiin ennätysmäärä naisia ja vähemmistötaustaisia edustajia. Oli ilmeistä, että kansalaisten pulssi sykki eri tahtiin kuin valkoisen talon haltijan. Sen sijaan, että presidentti olisi ottanut vaalituloksesta onkeensa, laittoi hän retoriikassaan niin kutsutusti ”kovat piippuun”.

Presidentti aloitti vuoden 2020 presidentinvaalien uu-

56 %

PITÄÄ PRESIDENTTIÄ RASISTINA.

Mielipidemittauksia tekevän Quinnipiacin mukaan 56 prosenttia sitoutumattomista äänestäjistä Yhdysvalloissa pitää presidenttiä Donald Trumpia rasistina, 36 prosenttia ei pidä. Mustista 80 prosenttia, latinoista 55 prosenttia ja valkoisista vastaajista puolet pitää presidenttiä rasistina.

delleenvalintakampanjansa avoimen rasistisella hyökkäyksellä kongressin vähemmistöpoliitikkoja kohtaan.

Heinäkuisen Twitter-myrskyn aikana Trump muun muassa kehotti neljää edustajainhuoneen tulokasta, New Yorkin Alexandria Ocasio-Cortezia, Minnesotan Ilhan Omaria, Massachussettsin Ayanna Presleyä ja Michiganin Rashida Tlaibia, ”menemään takaisin sinne, mistä tulitte”. Naiset ovat kaikki Yhdysvaltain kansalaisia.

Myös vähemmistötaustaiset vanhemman polven poliitikot ovat saaneet retoriikasta tuta. Presidentti esimerkiksi luonnehti kansalaisoikeusliikkeen veteraanin John Lewisin vaalipiiriä Georgiassa ”rikollisten riivaamaksi” ja Marylandin kongressiedustajan Elijah Cummingsin asuinalueita ”rottien pesäkkeeksi”. Cummings johtaa kongressin valiokuntaa, joka tutkii presidentin sisäpiirin toimintaa.

Rottiin ja muihin jyrksijöihin viittaavat solvaukset ovat

historiallisesti helposti tunnistettavia valkoisen ylivallan vakiotermistöä.

Presidentti Trumpin lisääntynyt vihapuhe on herättänyt tyrmistystä Yhdysvalloissa. *Rolling Stone* -lehti kirjoittaa, että ”Trumpin rasismi on kansallinen hätätila”. *Nation* -lehden mukaan ”Trumpin rasismi on feodaalista”. Berkeleyn yliopiston professori Ian Haney-Lópezin mukaan presidentin rasismi ei ole pelkkää vihaa, vaan se on tietoinen ”strategia”.

Mielipidemittauksia tekevän Quinnipiacin mukaan 56 prosenttia sitoutumattomista äänestäjistä pitää presidenttiä rasistina, 36 prosenttia ei pidä. Mustista 80 prosenttia, latinoista 55 prosenttia ja valkoisista vastaajista puolet pitää presidenttiä rasistina.

Puhe rasismista on noussut myös vaalikeskustelun kärkeen, ja presidenttiehdokkaat joutuvat tilille kannoistaan. Barack Obaman hallinnon varapresidentti Joe Biden aloitti

kampanjansa vannomalla taistelevansa kansakunnan ”sielusta”. Demokraattien Elizabeth Warren viittasi valkoisen ylivallan liikkeeseen ”kotimaisena terrorismina”. Bill Weld, Trumpin haastaja republikaanipuolueessa, on kutsunut presidenttiä raivorasistiksi ja koko puoluetta rasismipuolueeksi.

Elokuun alussa Will Hurd, republikaanien ainoa musta kongressiedustaja ilmoitti, ettei aio asettua seuraavissa vaaleissa ehdolle.

Lauantaina 3. elokuuta 21-vuotias valkoinen mies tappoi ainakin 20 ja haavoitti kymmeniä Texasin ja Meksikon rajakaupungissa El Passossa. Mies perusteli tekoaan valkoisen ylivallan ideologian innoittamassa manifestissa, jossa hän luonnehtii latino-maahanmuuttoa invaasioksi.

Marraskuun 3. päivä 2020 nähdään, onko rasismi kannattava vaalistrategia.

Kirjoittaja on Pohjois-Amerikan tutkimuksen professori Turun yliopiston John Morton -keskuksessa.